

Renovables o una Catalunya a la cua. Manifest de suport als projectes eòlics a Catalunya

written by Redacció Unilateral | 8 de desembre de 2022

Panorama és una plataforma independent formada per persones de la societat civil amb diferents perfils, des d'acadèmics, experts, comunicadors, fins a activistes destacats, que estan a favor del desplegament de grans projectes d'energies renovables, principalment d'energia eòlica i d'aprofitament de l'energia solar fotovoltaica a Catalunya, amb l'objectiu de mitigar el canvi climàtic. Entre els membres de la plataforma hi ha l'ecòleg marí Kike Ballesteros, el corredor de curses de muntanya Kilian Jornet o la meteoròloga de la Universitat de Barcelona Maria Carme Llasat, entre altres personalitats destacades.

Des del [web de Panorama](#), s'hi expliquen que consideren que a Catalunya no s'ha apostat a gran escala per les energies renovables i que es va amb retard respecte d'altres zones d'Espanya en la instal·lació de grans projectes verds, i especialment es va a la cua quant a potència d'energia eòlica marina instal·lada.

Membres de la plataforma, també afirmen que els grans projectes de renovables ofereixen l'oportunitat de mitigar el canvi climàtic i les greus conseqüències que està generant al nostre entorn, així com aquests projectes també poden ajudar a eliminar la dependència energètica exterior i a lluitar contra els efectes dels conflictes geoestratègics relacionats amb l'energia, cada vegada més freqüents i més intensos. Els impulsors de Panorama, consideren que les demandes de consum no es poden cobrir amb petites instal·lacions de plaques

fotovoltaiques als terrats dels edificis i que, per tant, cal donar suport al desplegament de projectes d'energies renovables a gran escala.

Recentment, han publicat un manifest a favor del desplegament de parcs fotovoltaics i parcs eòlics terrestres i marins i per a una acceleració col·lectiva cap a la transició energètica, que es reproduïx a continuació i al qual es pot donar [suport a través del seu web](#).

Renovables, o una Catalunya a la cua

A Catalunya cada dia utilitzem l'equivalent a 55.000 barrils de petroli per satisfer les nostres necessitats.* Els combustibles fòssils (petroli, gas, carbó, etc.) representen el [69%](#) de tot el nostre consum d'energia primària, aquella que un cop transformada ens permet moure'ns, escalfar-nos, cuinar, operar grans fàbriques i serveis públics o produir electricitat.

La crisi climàtica és conseqüència d'aquest ús abusiu de combustibles fòssils. Aquest passat estiu hem experimentat en primera persona els seus efectes amb una onada de calor sense precedents que, combinada amb una sequera prolongada, ha ocasionat greus pèrdues en l'[agricultura](#), secades massives de [bosc](#), risc extrem d'[incendis](#), reserves d'[aigua](#) en situació límit, el [mar amb temperatures mai vistes](#) i més de [700 morts](#).

El Panell Intergovernamental del Canvi Climàtic reclama reduir anualment un [7,6%](#) les emissions d'efecte hivernacle per evitar la desestabilització profunda del clima i els ecosistemes. Però la realitat és que l'ús de combustibles fòssils està en el [seu punt màxim](#) i que a més, en comptes de revertir-ho, els tímids compromisos internacionals de fet ens aproximen

peril·losament a [punts d'inflexió](#) dels sistemes naturals que regulen el planeta i ens dirigeixen cap a un sobreescalfament global de [2,8 °C](#). Som en l'etapa preliminar del que pot ser el repte evolutiu més gran de l'espècie humana i hem de fer molts preparatius. Per una banda, és indispensable el decreixement material i energètic, així com un canvi integral dels estils de vida actuals. Però alhora, no podem posposar més la descarbonització del sistema energètic; per ecologia, per salut, per economia, i per justícia social i intergeneracional (cap als nostres descendents). Hem de fer-ho tot i a la vegada: decreixen el consum d'energia i canviar radicalment la forma de generar-ne.

Les energies renovables són el nostre principal aliat per fer front a la crisi climàtica, a la crisi de preus de l'energia i a la contaminació atmosfèrica. Malauradament, Catalunya és a la cua d'Europa i d'Espanya en sobirania energètica i energies renovables. Estem molt lluny de països de dimensió similar a la nostra com Bèlgica o Dinamarca, que amb menys sol tenen 6.000 i 8.000 MW de capacitat de producció fotovoltaica instal·lats; aquí en tenim 455 MW. En l'àmbit espanyol, les energies verdes progressen molt més ràpidament: el 2021 es va generar un [46,7%](#) de l'electricitat amb fonts renovables. A Catalunya va ser tan sols del [17,5%](#).

Malgrat aquest enorme endarreriment, el Govern de Catalunya s'ha compromès a fer possible una societat neutra en carboni el 2050, reduint el consum d'energia un [41%](#) respecte del 2017 i obtenint un 97,5% de tota l'energia de fonts renovables. Una de les solucions proposades és l'autoconsum mitjançant la implementació de mig milió d'instal·lacions fotovoltaïques en cobertes i [teulades](#), però aquestes sols permetran generar un [16%](#) de l'electricitat el 2050. Per arribar als objectius fixats, farà falta multiplicar per 33 la capacitat actual de producció solar i eòlica al país.

En els darrers deu anys, a Catalunya s'han desestimat projectes de renovables amb una potència d'almenys [1.369](#)

[MW](#) que haurien permès estalviar més de 9,5 milions de tones de CO₂. Un dels motius principals per la desestimació ha estat l'impacte paisatgístic i ambiental. És innegable que hi ha incerteses sobre els seus impactes en aspectes concrets de la biodiversitat, però tal com alerten Nacions Unides i l'IPCC [cada dècima de grau compta](#) i les [conseqüències](#) de no fer res seran molt més greus. Els impactes han de ser degudament avaluats i se n'ha de regular el seguiment i la seva correcció, tot garantint l'aplicació de les millors tecnologies i coneixements existents. Però aquests possibles efectes adversos no poden ser el pretext per prorrogar encara més la transició energètica. Al ritme actual, en tan sols [nou anys](#) exhaurirem el pressupost de carboni restant per mantenir l'escalfament global en 1,5 °C.

Centrals fotovoltaïques i parcs eòlics –terrestres i marins– han de passar a formar part del nostre paisatge. Són imprescindibles per garantir el subministrament d'energia a centres urbans, indústria o equipaments essencials (com hospitals, depuradores, etc.). Només amb un aprofitament decidit del vent allà on més bufa i del sol allà on més irradia avançarem vers l'ineludible canvi que encarem com a civilització. Ara tenim el coneixement i les capacitats per rebaixar més d'un 90% la mortalitat d'aus i ratpenats en parcs eòlics. Els parcs eòlics i solars poden conviure amb les activitats [agrícoles](#) i ramaderes; I els parcs eòlics al mar poden ser compatibles amb el turisme i la conservació de la [biodiversitat marina](#) i de la pesca. La implicació –i per què no, el lideratge– local i l'establiment de compensacions entre les àrees proveïdores i receptores d'energia són mecanismes adients per garantir que totes les instal·lacions de renovables generin beneficis per al territori, en forma d'inversions, llocs de treball, nous tributs, actuacions de millora ambiental, etc. Es calcula en prop de [10.000 milions d'euros](#) els ingressos per taxes i lloguers que rebran ajuntaments i propietaris de terrenys amb la implantació d'energies renovables fins al 2050.

Les persones que donem suport a aquest manifest demanem a les administracions transparència, participació i l'aplicació de l'interès general en el desenvolupament urgent de les energies renovables, i cridem tota la societat a un canvi cultural en favor d'una ràpida transició energètica.

La magnitud de la crisi climàtica és massa gran per restringir el desplegament de les energies renovables a teulades i terrenys marginals. El risc de [col·lapse social i econòmic](#) és massa greu per no emprendre la transició energètica de manera immediata i a gran escala. És el nostre deure proveir-nos d'energia amb els recursos renovables que tenim a l'abast i deixar d'exportar els impactes de la producció d'energia a altres llocs. Tenim l'obligació de crear un sistema energètic zero emissions en temps rècord.

La transició energètica no és una dicotomia entre un model centralitzat d'instal·lacions controlades per un oligopoli d'empreses i un model distribuït d'illes energètiques de participació comunitària. El futur de l'energia és un model híbrid on conviuran comunitats energètiques locals amb productors i consumidors que intercanvien energia, i un mercat energètic de gran abast regional i internacional. Tenim el deure d'accelerar la transició cap a una societat lliure de carboni i alimentar l'esperança envers la capacitat col·lectiva de combatre la crisi climàtica.

**1 Estimació feta segons les emissions de CO2 equivalent de Catalunya segons l'inventari de l'Oficina Catalana de Canvi Climàtic.*